ECONOMÍA SOCIAL

3

Este capítulo analiza a evolución desa realidade chamada economía social, que vén a identificar unha parte da realidade social diferenciada tanto do ámbito da economía do sector público como da economía privada de natureza capitalista con referencia á Comunidade Autónoma Galega no ano 2009. A actividade e a creación de emprego na economía social veñen sendo lideradas polas sociedades laborais e as cooperativas.

Así, no que se refire a sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e socios iniciais das mesmas, o cadro 3.1 móstranos a existencia de 31 sociedades desta natureza en Galicia, existindo 122 socios, deles son socios traballadores 104 (deles 37 son mulleres) e 18 son socios capitalistas (deles 6 son mulleres). Galicia representa un 2,53% do total do numero de sociedades laborais de España.

No ámbito de Galicia tanto o maior número de sociedades, como o numero de socios corresponde a Pontevedra (15 SL; 58 socios), seguido da Coruña (11 SL; 44 socios), Ourense (3SL; 13 socios) e Lugo (2 SL e 7 socios).

■ **Cadro 3.1** **Sociedades Laborais rexistradas e socios iniciais das mesmas, segundo tipo de socio e sexo. Por comunidade autónoma e provincia. 2009**

	Sociedades	Socios								
		Total			Socios Traballadores			Socios Capitalisas		
		Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres
España	**1.225**	**4.793**	**3.088**	**1.705**	**3.526**	**2.449**	**1.077**	**1.267**	**639**	**628**
Andalucía	326	1.244	816	428	905	645	260	339	171	168
Aragón	44	146	83	63	112	69	43	34	14	20
Asturias	47	210	124	86	124	76	48	86	48	38
Baleares	11	40	31	9	32	27	5	8	4	4
Canarias	37	126	81	45	98	67	31	28	14	14
Cantabria	3	11	9	2	9	9	0	2	0	2
Castela e León	61	224	141	83	160	118	42	64	23	41
Castela A Mancha	49	163	105	58	122	82	40	41	23	18
Cataluña	163	698	404	294	482	286	196	216	118	98
C. Valenciana	136	527	358	169	392	288	104	135	70	65
Estremadura	13	55	42	13	48	37	11	7	5	2
Galicia	**31**	**122**	**79**	**43**	**104**	**67**	**37**	**18**	**12**	**6**
A Coruña	11	44	32	12	38	27	11	6	5	1
Lugo	2	7	3	4	5	3	2	2	0	2
Ourense	3	13	11	2	12	10	2	1	1	0
Pontevedra	15	58	33	25	49	27	22	9	6	3
Madrid	145	556	375	181	403	302	101	153	73	80
Murcia	100	349	215	134	265	177	88	84	38	46
Navarra	18	66	42	24	49	33	16	17	9	8
País Vasco	40	252	180	72	217	163	54	35	17	18
A Rioxa	1	4	3	1	4	3	1	0	0	0
Ceuta e Melilla	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Traballo e Inmigración.

O Cadro 3.2 fai referencia a sociedades laborais rexistradas, segundo sector de actividade por comunidade autónoma e provincia. Os sectores de actividade divídense en agrario, industrial, a construción e os servizos. Os datos amosan a actual endeblez do sector, é reseñable que das 31 sociedades laborais, ningunha das 31 sociedades rexistradas en Galicia se corresponde cunha actividade do sector agrario. Elo non ocorre cos datos das cooperativas. Dos demais sectores a maior parte das sociedades laborais existentes (20) traballan no sector servizos, 6 pertencen á industria e 5 o sector da construción. Os datos informan por sí mesmos.

■ **Cadro 3.2** **Sociedades laborais rexistradas. Segundo sector de actividade. Galicia 2008-2009**

	Total		Agrario		Non agrario					
					Industria		Construción		Servizos	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
A Coruña	38	11	-	-	10	4	4	1	24	6
Lugo	38	2	-	-	11	-	4	-	23	2
Ourense	27	3	-	-	-	-	9	1	27	2
Pontevedra	59	15	-	-	17	2	38	3	35	10
Galicia	**162**	**31**	-	-	**38**	**6**	**55**	**5**	**109**	**20**

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Traballo e Inmigración.

O cadro 3.3.1 dá conta das Cooperativas constituídas, segundo a clase de socios iniciais das mesmas, segundo sexo.

■ **Cadro 3.3.1** **Cooperativas constituidas, segundo a clase, e socios iniciais das mesmas, segundo sexo. 2009**

	Cooperativa vivendas				Cooperativas agrarias			
	Cooperativas	Socios			Cooperativas	Socios		
		Total (2)	Veróns	Mulleres		Total (2)	Varóns	Mulleres
Galicia	**3**	**25**	**19**	**6**	**8**	**233**	**113**	**107**
A Coruña	2	21	17	4	2	22	13	9
Lugo	-	-	-	-	1	178	76	94
Ourense	-	-	-	-	2	15	14	1
Pontevedra	1	4	2	2	1	6	-	1
Rexistro da Comunidade	-	-	-	-	2	12	10	2

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Traballo e Inmigración.

O cadro 3.3.2. Cooperativas constituídas, segundo clase, socios iniciais, segundo sexo (continuación). amosa os datos referidos as cooperativas de traballo asociado que dan conta da existencia de 17 cooperativas desta natureza, contando con 83 socios, dos que 45 son homes, e 38 son mulleres.

■ **Cadro 3.3.2** **Cooperativas constituidas, segundo a clase, e socios iniciais das mesmas, segundo sexo. Galicia 2009**

	Total(1)				Cooperativas de traballo asociado			
	Cooperativas	Socios			Cooperativas	Socios		
		Total (2)	Varóns	Mulleres		Total (2)	Varóns	Mulleres
Galicia	**39**	**667**	**365**	**274**	**17**	**83**	**45**	**38**
A Coruña	7	54	38	16	2	6	5	1
Lugo	3	193	88	97	-	-	-	-
Ourense	10	59	32	27	8	44	18	26
Pontevedra	8	45	29	11	5	25	18	7
Rexistro da Comunidade	11	316	178	123	2	8	4	4

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Traballo e Inmigración.

Os datos do cadro 3.4 amosan un 4,35% (son 596 as cooperativas galegas) de participación galega na porcentaxe de cooperativismo do total de España (13.701). En tanto que tan so representa un 2,92% o numero de traballadores (66.566) por conta allea neste sector cooperativo do total español (224.183). Deles un 43,4% son mulleres. Tanto o número de cooperativas, como ó numero de traballadores deste sector ven minguando nos tres derradeiros anos.

Cadro 3.4 **Cooperativas inscritas en Reximenes por conta allea da Seguridade Social e traballadores das mesmas, segundo sexo. Por comunidade autónoma e provincia. 2007-2009**

	Cooperativas			Traballadores			
						2009	
	2007	2008	2009	2007	2008	Ambos sexos	% de mulleres
Total	**15.554**	**14.825**	**13.701**	**240.817**	**235.551**	**224.183**	**50,7**
Andalucía	4.075	3.814	3.442	53.532	52.928	51.734	48,8
Aragón	561	536	489	6.392	6.030	5.179	39,4
Asturias	213	201	201	3.067	2.908	3.210	48,3
Baleares	120	128	125	2.421	2.302	2.141	56,0
Canarias	300	283	257	6.019	5.470	5.233	49,1
Cantabria	65	82	53	1.222	1.171	1.087	42,5
Castela-A Mancha	1.102	1.060	995	11.095	10.184	9.266	37,6
Castela e León	1.125	1.127	1.080	9.741	8.986	8.690	31,0
Cataluña	2.299	2.104	1.919	30.734	27.142	26.034	57,0
C. Valenciana	1.657	1.549	1.416	46.132	48.782	45.465	52,6
Estremadura	601	586	560	6.440	5.602	5.046	36,5
Galicia	**632**	**653**	**596**	**6.957**	**6.805**	**6.566**	**43,4**
A Coruña	245	256	232	2.260	2.200	2.086	42,7
Lugo	122	127	113	890	915	861	41,8
Ourense	75	73	71	1.682	1.577	1.531	40,1
Pontevedra	190	197	180	2.125	2.113	2.088	47,2
Madrid	774	719	671	13.327	13.688	13.044	57,7
Murcia	918	855	816	15.083	14.094	13.787	50,7
Navarra	177	183	174	4.272	4.873	4.878	42,8
País Vasco	794	793	774	22.746	23.302	21.575	63,4
A Rioxa	108	124	102	1.230	953	886	49,4
Ceuta	15	11	13	168	116	136	34,6
Melilla	18	17	18	239	215	226	43,4

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Traballo e Inmigración.

■ Cadro 3.5

Cooperativas constituidas e socios iniciais das mesmas. Galicia 2009

COOPERATIVAS	2006	2007	2008	2009
A Coruña	14	10	18	10
Lugo	6	5	3	3
Ourense	0	1	6	10
Pontevedra	15	17	10	9
Rexistro Central	8	11	12	11
Total	**43**	**44**	**49**	**43**

SOCIOS	2006	2007	2008	2009
A Coruña	412	126	632	71
Lugo	346	27	21	198
Ourense	0	22	25	59
Pontevedra	667	491	543	71
Rexistro Central	278	123	103	316
Total	**1.703**	**789**	**1.324**	**715**

Fonte: Memoria da Consellería de Traballo e Benestar.

O cadro 3.6 refírese ao número de cooperativas e o número de socios inscritos nos rexistros provinciais e centrais da comunidade autónoma. Os datos dos rexistros provinciais reflicten un número total de 32 cooperativas (ano 2008: 37) e a participación de 715 socios (ano 2008: 1324). No rexistro central figuran inscritas outras 11 cooperativas, o que supón un total de 43 cooperativas activas en Galicia no 2009.

Por clase, das 43 cooperativas existentes, 18 delas o son de traballo asociado (41,86%), e lles seguen as agrarias e as de transportistas. O número total de cooperativistas rexistrados provincialmente é por tanto de 399, ao que temos que engadir 316 cooperativistas do rexistro central, totalizando así un número de cooperativistas en Galicia no ano 2009 de 715 persoas, dos que 383 son homes e 289 son mulleres, ademais de 43 persoas xurídicas. A maior parte adícase a actividades agrarias ou ben para consumidores e usuarios. Lugo por se mesma ocupa a 178 cooperativistas en actividades agrarias.

As series xa contempladas no cadro 3.5 permiten observar a frecuente flutuación tanto do numero de cooperativas, como de socios habida nos derradeiros anos, sen que sexa doado interpretar como tendencia no 2009, a diminución de 49 cooperativas a 43, e conseguinte baixada tamén do número de cooperativistas dos 1.324 existentes os 715 que amosan os datos comentados.

Cadro 3.6 **Cooperativas inscritas e número de socios. Galicia 2009**

Clase	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra					
	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
Traballo consumidores e usuarios asociado	3	9			8	44	5	25	2	8	18	**86**
Consumidores e usuarios									2	203	2	**203**
Vivendas	2	21					2	29			4	**50**
Agrarias	3	32	1	178	2	15	1	6	2	12	9	**243**
Explotación comun. da terra	2	9									2	**9**
Servizos							1	11			1	**11**
									2	41	2	**41**
Transportistas			2	20					3	52	5	**72**
Transportistas - traballo asociado												
Seguros												
Sanitarias												
Servizos sociais - traballo asociado												
Ensino												
Ensino - traballo asociado												
Educacionais												
Integración social												
Segundo grao												
Total	**10**	**71**	**3**	**198**	**10**	**59**	**9**	**71**	**11**	**316**	**43**	**715**

Fonte: Memoria da Consellería de Traballo e Benestar.

O cadro 3.7 reflicte o número de cooperativas constituídas e o número de socios por actividade económica. Este indicador poucas novidades aporta. As 43 cooperativas existentes desenvolven a su actividade espalladamente en 16 das actividades económicas do CNAE, concentrándose a actividade de doce destas cooperativas galegas en materias relacionadas coa agricultura, a gandería, a caza e servizos relacionados. Outras sete cooperativas adícanse a construción de edificios, e outras oito cooperativas exercen actividades relacionadas co comercio, sendo relevante que tal grupo de cooperativas ocupen o 75% do total de cooperativistas.

Cadro 3.7 Cooperativas constituidas e número de socios por actividade económica. 2009

Cód.	Actividade	A Coruña Coop.	A Coruña Soc.	Lugo Coop.	Lugo Soc.	Ourense Coop.	Ourense Soc.	Pontevedra Coop.	Pontevedra Soc.	R. Central Coop.	R. Central Soc.	TOTAL Coop.	TOTAL Soc.
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	5	41			3	19	1	6	3	16	**12**	**82**
2	Silvicultura e explotacións forestais												
3	Pesca e acuicultura									1	16	**1**	**16**
5	Extracción de antracita, hulla e lignito												
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural												
7	Extracción minerais metálicos												
8	Outras industrias extractivas					1	4					**1**	**4**
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas												
10	Industria da alimentación	1	3									**1**	**3**
11	Fabricación de bebidas												
12	Industria do tabaco												
13	Industria téxtil									1	25	**1**	**25**
14	Confección de roupa de vestir	1	3									**1**	**3**
15	Industria do coiro e do calzado												
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestaría e espartaría												
17	Industria do papel												
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados												
19	Coquerías e refinación de petróleo												
20	Industria química												
21	Fabricación de produtos farmacéuticos												
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos												
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos												
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroaliaxes												
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento												
26	Fabrición de produtos informáticos, eléctronicos e ópticos												
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico												
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.												
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques												
30	Fabricación doutro material de transporte												
31	Fabricación de mobles												
32	Outras industrias manufactureiras												
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento												
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado												
36	Captación, depuración e distribución de auga												
37	Recolla e tratamento de aguas residuais												
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización												
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos												
41	Construción de edificios	2	21			1	4	4	50			**7**	**75**
42	Enxeñaría civil												
43	Actividades de construción especializada					1	4	1	5			**2**	**9**
45	Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas												
46	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas			1	178					2	203	**3**	**381**
47	Comercio a retallo, agás vehículos de motor e motocicletas												
49	Transporte terrestre e por tubaxe			2	20					3	52	**5**	**72**
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores												
51	Transporte aéreo												
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte												
53	Actividades postais e de correos												
55	Servizos de aloxamento												
56	Servizos de comidas e bebidas							2	7	1	4	**3**	**11**
58	Edición												
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical												
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión												
61	Telecomunicacións												
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa Informática												
63	Servizos de información												
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións												
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria												
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros												
68	Actvividades inmobiliarias												
69	Actividades xurídicas e de contabilidade												
70	Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial												
71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas												
72	Investigación e desenvolvemento												
73	Publicidade e estudos de mercado												
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas												
75	Actividades veterinarias												
77	Actividades de aluguer												
78	Actividades relacionadas co emprego												
79	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes					1	3					**1**	**3**
80	Actividades de seguranza e investigación												
81	Servizos a edificios e actividades de xardinaría												

■ **Cadro 3.7 (continuación)** **Cooperativas constituidas e número de socios por actividade económica. 2009**

82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas					1	4	1	3			**2**	**7**
84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria												
85	Educación					1	18					**1**	**18**
86	Actividades sanitarias												
87	Asistencia en establecementos residenciais												
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento					1	3					**1**	**3**
90	Actividades de creación artísticas e espéctaculos												
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1	3									**1**	**3**
92	Actividades de xogos de azar e apostas												
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento												
94	Actividades asociativas												
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico												
96	Outros servizos persoais												
97	Actividades dos fogares como empregradores de persoal doméstico												
98	Actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais												
	Total	**10**	**71**	**3**	**198**	**10**	**59**	**9**	**71**	**11**	**316**	**43**	**715**

Fonte: Memoría da Consellería de Traballo e Benestar. Novo CNAE.

O cadro 3.8 ofrécenos datos relativos ás sociedades laborais constituídas e o número de socios de traballo e de capital. O número de sociedades é de 32, sendo o número de socios de 105 (de traballo 83; de capital 22), cun capital social de 1.066.285 euros, correspondente o capital social un 85,11% e un 14,89 % de socios non traballadores.

Cadro 3.8 Sociedades laborais constituídas e número de socios de traballo e de capital. 2009

Cód.	Actividade	Nº	Socios		Capital Social	% Capital social	
			De traballo	De capital		Traballadores	Non traballad.
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas						
2	Silvicultura e explotacións forestais						
3	Pesca e acuicultura						
5	Extracción de antracita, hulla e lignito						
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural						
7	Extracción minerais metálicos						
8	Outras industrias extractivas						
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas						
10	Industria da alimentación	1	4	0	80.000	100,00%	0,00%
11	Fabricación de bebidas						
12	Industria do tabaco						
13	Industria téxtil						
14	Confección de roupa de vestir	1	2	1	6.900	66,67%	33,33%
15	Industria do coiro e do calzado						
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestaría e espartaría	1	2	1	45.000	66,67%	33,33%
17	Industria do papel						
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados						
19	Coquerías e refinación de petróleo						
20	Industria química						
21	Fabricación de produtos farmacéuticos						
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos						
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos						
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroaliaxes	1	1	0	72.000	100,00%	0,00%
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1	1	0	88.000	100,00%	0,00%
26	Fabrición de produtos informáticos, eléctronicos e ópticos						
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico						
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	1	6	2	94.000	94,79%	5,21%
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques						
30	Fabricación doutro material de transporte						
31	Fabricación de mobles						
32	Outras industrias manufactureiras						
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento						
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado						
36	Captación, depuración e distribución de auga						
37	Recolla e tratamento de aguas residuais						
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización						
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos						
41	Construción de edificios	2	2	1	102.900	90,96%	9,04%
42	Enxeñaría civil						
43	Actividades de construción especializada	3	3	2	83.421	67,87%	32,13%
45	Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	2	2	120.240	66,67%	33,33%
46	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	4	14	2	84.000	85,36%	14,64%
47	Comercio a retallo, agás vehículos de motor e motocicletas						
49	Transporte terrestre e por tubaxe						
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores						
51	Transporte aéreo						
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte						
53	Actividades postais e de correos						
55	Servizos de aloxamento	4	8	4	137.000	74,06%	25,94%
56	Servizos de comidas e bebidas	2	3	1	21.006	71,44%	28,56%
58	Edición	1	1	0	45.000	100,00%	0,00%
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical						
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión						
61	Telecomunicacións						
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa Informática						
63	Servizos de información						
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións						
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria						
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros						
68	Actvividades inmobiliarias						
69	Actividades xurídicas e de contabilidade						
70	Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	1	5	0	30.000	100,00%	0,00%

■ Cadro 3.8 (continuación)

Sociedades laborais constituídas e número de socios de traballo e de capital. 2009

71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas						
72	Investigación e desenvolvemento						
73	Publicidade e estudos de mercado						
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas						
75	Actividades veterinarias						
77	Actividades de aluguer						
78	Actividades relacionadas co emprego						
79	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes						
80	Actividades de seguranza e investigación						
81	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	2	3	1	15.030	93,28%	6,72%
82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas						
84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria						
85	Educación	2	10	0	6.314	100,00%	0,00%
86	Actividades sanitarias						
87	Asistencia en establecementos residenciais						
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento						
90	Actividades de creación artísticas e espéctaculos						
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais						
92	Actividades de xogos de azar e apostas						
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	2	12	1	6.012	83,33%	16,67%
94	Actividades asociativas						
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico						
96	Outros servizos persoais	2	4	4	29.462	70,87%	29,13%
97	Actividades dos fogares como empregradores de persoal doméstico						
98	Actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio						
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais						
	Total	**32**	**83**	**22**	**1.066.285**	**85,11%**	**14,89%**

Fonte: Anuario de Estatísticas Laborais. Ministerio de Traballo e Inmigración.